

Til eksternt panel, programråd, øvrige interesserte

Dato: 10. april 2014

Periodisk egevaluering av studietilbud i kunsthistorie 2007-2013

Alle bachelor- og masterprogrammer skal innen en seksårsperiode evalueres av et eksternt panel. Temaer for evalueringen er programbeskrivelsen, rekruttering, gjennomføring, læringsmiljø, infrastruktur og arbeidslivsrelevans. Evalueringen gir grunnlag for faglige og strategiske vurderinger av behovet for endringer i eller nedleggelse av programmet.

Sist kunsthistorie ble evaluert var i 2006 og kunsthistorie var på det tidspunktet en studieretning i bachelor- og masterprogrammene i Arkeologi, kunsthistorie og konservering.

I 2007 ble det opprettet et eget bachelorprogram og masterprogram i kunsthistorie. Denne evalueringen dekker dermed hele perioden de nåværende programmene har eksistert.

Egevalueringen vil ta for seg bachelorprogrammet og masterprogrammet separat, og rapporten er strukturert slik at bachelorprogrammet vil bli behandlet først.

Studentevalueringene er gjennomført i februar 2014.

Prosser vi allerede er involvert i som kan påvirke evalueringen:

- NOKUT-evaluering 2013 (dersom pålegg eller videre ettersyn fra NOKUT)

Vi har strukturert rapporten slik at evalueringen av bachelornivået er lagt før evalueringen av masternivået.

Bente Larsen
fagleder

Pia Søndergaard
studie- og programkonsulent

Postadresse: Postboks 1020, Blindern, 0315 Oslo
E-post: henvendelser@ifikk.uio.no
www.hf.uio.no/ifikk
Telefon: + 47 22 85 69 11
Telefaks: + 47 22 85 75 51

Tall fra og egenvurdering av bachelorstudiet i kunsthistorie 2007-2013

Bachelorstudiet i kunsthistorie er et treårig studium på til sammen 180 studiepoeng. Anbefalt studieløp for bachelorstudentene er vedlagt slik det er pr 05.03.2014 (vedlegg 1) på nettsidene til studieretningen:

<http://www.uio.no/studier/program/kunsthistorie/oppbygging/>

Studiens læringsmål og måloppnåelse

Læringsmål – bachelor

En kandidat med bachelorgrad i kunsthistorie

- har god oversikt over vestens kunsthistorie fra antikken til samtiden
- kan identifisere og redegjøre for de viktigste tendensene, bevegelsene, kunstnerskapene, materialene og teknikkene i den vestlige kunsten og arkitekturen fra antikken til i dag.
- kan sette det kunsthistoriske materiale inn i en bredere historisk, kulturell og estetisk kontekst gjennom bruk av kunsthistorisk metode og teori
- kan oppdatere sin kunnskap på nyere forskning i det kunsthistoriske forskningsfelt
- kjenner og forholder seg til krav om akademisk redelighet
- har kunnskap om sentrale aspekter ved kunsthistoriefagets historie, og har en forståelse av grunnleggende kunsthistoriske teorier, metoder og begreper, også sett i sammenheng med den større humanistiske tradisjon (humaniora)
- kan bruke sin faglige kunnskap til å reflektere over problemstillinger i et gitt materiale og gjøre begrunnede teoretiske og metodologiske valg ut fra dette
- kan reflektere over egen tilnærming til kunsthistoriske problemstillinger og hypoteser og justere disse under veiledning
- kan planlegge og styre sin egen arbeidshverdag og løse varierte oppgaver som strekker seg over tid innen gitte tidsfrister
- kan finne, vurdere og framstille faglig materiale, teorier og konklusjoner både skriftlig og muntlig (også gjennom bruk av nye mediekkanaler som wiki.)
- kan arbeide reflektert med kunsthistoriske problemstillinger alene og i samarbeid med medstudenter
- kjenner til faglig utvikling innenfor kunsthistoriefaget

Er studienes læringsmål formålstjenlige og godt formulert?

Ja, læringsmålene er oppdatert våren 2014 og må sies å være formålstjenlige etter vårt syn. Uttryksmessig er de en balansegang mellom å skulle kunne være administrativt gjenkjennelige for NOKUT/internasjonalt byråkrati, uttrykke faktisk faglig innhold i graden og kunne være en kilde til informasjon om studiet for potensielle studenter og arbeidsgivere for våre kandidater. Etter disse kravene mener vi de er så godt formulert som mulig.

Måloppnåelse – hvorvidt lykkes vi i å lære våre kandidater det vi sier vi skal lære dem?

Kandidater som fullfører må kunne sies å oppnå læringsmålene. Vi har lagt særlig vekt på at studentene skal kunne oppnå alle læringsmålene ved å ta de obligatoriske emnene i fagfordypningen.

Opptak og gjennomføring på bachelorprogrammet

Tabell 1 - Opptakstall pr år i perioden 2007-2013¹

År	Ramme	Søknader	Kvalifiserte 1.prioritet	Tilbud	Jasvar	Møtt
2013	75	563	92	156	89	74
2012	75	620	84	136	82	66
2011	75	619	104	131	91	84
2010	75	668	97	129	82	72
2009	75	690	100	129	91	98
2008	75	605	94	129	83	79
2007	75	685	Ikke tilgjengelige	128	93	80

Kommentarer til opptakstall:

Søknadstilfanget er ikke kritisk dårlig, men kunne med fordel vært større da dette ville hevet karaktersnittet for opptak.

¹ tall fra UiOs NOM-statistikk, FS-basert: <http://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/sta/fs/statistikk/> 16.01.2014

Gjennomføring og frafall underveis

Studieretningen har hatt 537 studenter i perioden 2007-2013 på kunsthistorieprogrammet. Studierettsstatus på studentene er pr. 18.02.2014.²

Tabell 2 – studiekull og gjennomføring 2007-2013

Kull ³	Antall ⁴	Ikke startet	Inndratt/sluttet/trukket	fullført	aktive	Forventet fullføring
2013 høst	75 (91)	16	5	0	70	93,3 %
2012/2013	65 (85)	20	32	3	30	50,7 %
2011/2012	82 (94)	12	51	10	21	37,8 %
2010/2011	75 (91)	16	47	18	10	37,3 %
2009/2010	85 (100)	15	52	30 (35,5%)	3	38,8 %
2008/2009	72 (83)	11	45	27 (37,5%)	0	
2007/2008	83 (92)	9	51	32 (38,5%)	0	

Kommentarer til gjennomføringstabell:

Siste kolonne over forventet gjennomføring er nok noe optimistisk da utgangspunktet er at alle nåværende aktive studenter fullfører sitt studium. Hvis vi skal innta en noe mer realistisk posisjon vil nok kullene 2010/11 og 2011/12 ende på en lavere prosent på gjennomføring enn de tre foregående årene, da det må forventes noe frafall. Kullene 2012/13 er det for tidlig å spekulere i.

I løpet av 6 år (2003-2007) ble det utstedt totalt 70 bachelorgrader på AKK-programmet, studieretning kunsthistorie. Til sammenlikning er det i perioden for kunsthistorieprogrammet (2007-2013) utstedt totalt 121 bachelorgrader⁵.

² Tall hentet fra FS729.001 «semesterregistreringsopplysninger for studieprogramstudent» (pr 18.02.2014)

³ Antall i kull vil avvike fra antall møtt (tabell 1), da kull refererer både til studentene som startet det gitte semesteret og studenter som har fått sitt startkull flyttet p.g.a. permisjon fra studiet.

⁴ Tall i parentes representerer alle som fikk studierett på programmet, i hovedtallet er de som trakk seg fra studiet før oppstart eller fikk inndratt studieretten pga manglende semesterregistrering, m.a.o. de som aldri begynte trukket fra.

⁵ Tall hentet fra FS660.001 «oppnådd kvalifikasjon», 24.01.2014

Av kullene som skulle vært ferdige nå (2007 til 2010-kullet) ligger gjennomføringsstatistikken på 34 % for hele perioden. På Fakultetet generelt ligger gjennomføringsstatistikken for samme periode på 24,8 %. Likevel kan vi ikke si at gjennomføringen i denne evalueringssperioden er der vi ønsker den. Vi kommer tilbake til hvilke tiltak vi ser for oss for å bedre studiekvaliteten og dermed gjennomføringen på programmet.

Produksjon av studiepoeng på studieretningen

Tabell 3 – studiepoengsproduksjon 2007H-2013H⁶

Studieår	studenter	SP/student	utveksling	permisjon	SP/student
2013/(2014)	127,0 (2789,0)	19,0 (19,5)	1,2 (3,1)	0,8 (0,8)	19,4 (20,3)
2012/2013	130,0 (2900,0)	34,4 (39,0)	0,8 (2,5)	1,5 (0,9)	35,2 (40,3)
2011/2012	141,5 (3009,5)	39,3 (39,8)	0,4 (3,5)	0,7 (1,3)	39,7 (41,8)
2010/2011	140,5 (3094,5)	39,6 (38,7)	0,4 (1,9)	1,4 (1,0)	40,4 (39,9)
2009/2010	149,0 (3162,0)	38,9 (38,7)	0,7 (1,8)	1,7 (1,4)	39,9 (40,0)
2008/2009	120,5 (3117,0)	40,8 (39,4)	0,8 (1,9)	1,3 (2,0)	41,6 (41,0)
2007/2008	75,5 (3248,5)	37,9 (37,9)	0,0 (1,6)	0,0 (2,2)	37,9 (39,4)

Kommentarer til studiepoengsproduksjon:

Som vi ser ligger kunsthistorie omtrent på HF-snittet hva gjelder studiepoengsproduksjon. De fleste årene har vi ligget rett i overkant, men ser at vi ligger under snittet for studieåret for 2012/2013, men at vi for studieåret 2013/2014 går noe opp igjen. Vi ser med andre ord ingen grunn til panikk hva gjelder studiepoengsproduksjon, samtidig som vi har stort forbedringspotensial.

⁶ Tall hentet fra Bokkula: <https://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/sta/fs/statistikk/bokkula/bokkula.php>

Veivalg for kunsthistoriehistoriestudenter

Vi har sett på valg av støttefag (40-grupper) på kunsthistorie (vedlegg 2).⁷ I studieløpet anbefales studentene å begynne på en støttegruppe i sitt 2. semester. I studentundersøkelsen (vedlegg 3) har en del studenter gitt tilbakemelding på at viktigheten av støttegruppen underkommuniseres og at det kan være vanskelig å forstå hva en støttegruppe er, hvordan den er bygget opp. Vi mener på kunne se bedring i dette etter at vi innførte info-møte om valg av 40-gruppe for alle 1. semesterstudenter høsten 2013, et tiltak vi tenker å videreføre. Som dere kan se i vedlegget er det 40-gruppe i Medievitenskap (MEDIEVIT1), idéhistorie (40IDE1) og kulturhistorie (40KULH1) som velges av flest studenter. 40-gruppen i bevaring og gjenstandskunnskap (40BEVG) ligger på en 4. plass, rett etter psykologi, som kan virke noe overraskende med hensyn til relevans, men her bør man ta med i betraktningen at 40-gruppen i bevaring er vanskelig å gjennomføre dersom man ikke velger det tidlig i studieløpet. 40-gruppen består av 4 obligatoriske emner, hvor ikke alle går hvert år. Med unntak av italiensk språk og kultur 2 (ITASKUL2) er det få studenter som velger språk som støttefag.

Kunsthistorie har en stor portefølje av støttefag som er anbefalte. Utfra tilbakemeldinger fra studentene i studentundersøkelsen bør vi vurdere om vi skal tydeliggjøre ovenfor studentene hvilke støttefag vi anbefaler utfra hva de hvilken retning de ønsker å ta, om det være seg i arbeidsliv eller videre studier, etter endt bachelorgrad.

Internasjonalisering

Instituttet har i dag til sammen 40 utvekslingsavtaler, av disse er 3 spesifikt for kunsthistorie: Université Rennes II – Haute-Bretagne, University of Brighton og Universität Basel. I tillegg kan våre studenter studere kunsthistorie ved HF-avtaler og UiO-avtaler, f.eks ved Goldsmith College i London og en rekke andre steder. De kan også studere støtteemner og frie emner. Likevel er det kun registrert 1 bachelorstudent som har vært på utveksling på kunsthistorieavtaler i perioden, til Rennes. Dessverre synliggjøres det ikke i det statistiske materialet dersom en student har reist ut på andre avtaler ved UiO, men hvis bakkula-statistikken (se tabell 3) er korrekt er fortsatt tallet svært lavt. Så hvorfor reiser de ikke ut? Til dette har vi dessverre ikke entydige svar på, men etter en stor innsats fra internasjonaliseringskoordinatoren på instituttet, med å spre informasjon om viktigheten av internasjonal kompetanse via flere kanaler ser det ut til å endre seg noe. Våren 2014 har 3 bachelorstudenter reist ut; 2 til University og Brighton og 1 til Goldsmith College. I tillegg reiser 2 til ut høsten 2014.

I studentevalueringen melder en god del at det finnes tilstrekkelig eller gode muligheter til utveksling på programmet (59 %), mens 30,8 % mener det ikke er aktuelt å reise ut. 10,3 % mener tilbudet er for dårlig.

I tillegg til utvekslingsavtalene har kunsthistorie egne emner som undervises ved Det norske institutt i Roma (DniR), samt tilbudt ekskursjonsemner til Paris og New York. Emnene gir ikke den samme kompetanse som utenlandsstudier med hensyn til kulturell forståelse, språk, selvstendighet ect, men ansees mer som en viktig mulighet til å la studentene studere kunst *in situ*. I tillegg oppgir flere av respondentene i spørreundersøkelsen at disse emnene er viktige for det sosiale miljøet.

⁷ Tall er hentet fra rapport FS752.001. Det er en fare for feilkilder i denne rapporten da den baserer seg på hvilke valg studenten har gjort i henhold til registrering i utdanningsplanen (dette gjelder da kun fortsatt aktive studenter).

I tillegg til utvekslingsavtaler og utreiseemner har kunsthistorie et tilbud for innreisende studenter, men emner i to kategorier. Emner som slutter på emnekode E, som er spesielt rettet internasjonale studenter og emner som kan tilbys på engelsk dersom det er innreisende studenter som ønsker å ta emnet. Emnene som er spesielt rettet mot internasjonale studenter er:

- [KUN1005E - Introductory Course in Norwegian Art History](#)
- [KUN2005E – Edvard Munch](#)
- [KUN2305E/4305E - Inside the medieval church: the church room and its decoration in medieval Scandinavia](#)

Av emner som kan tilbys på engelsk ved behov her vi nå emnene:

- [KUN2070/4070 - Kunsten 1950-2000](#)
- [KUN2075/4075 - Collisions/Collusions: Modernity and Public Art 1880-1920](#)
- [KUN2202/4202 - Nordisk design etter 1900](#)
- [KUN2220/4220 - Verk versus tekst](#)
- [KUN2230/4230- Kunst, Teknologi, Medier](#)

Det har vært et mål for oss å få opp antallet emner som tilbys på engelsk av to grunner. Det ene å sette våre studenter i kontakt med de innreisende studentene og det andre er å bedre engelskkompetansen til våre studenter. Det andre er å ha en emneportefølje som er attraktiv for andre universiteter med hensyn til mulige utvekslingsavtaler.

I følge svarene fra studentundersøkelsen, på spørsmålet om å ha undervisning på engelsk, svarer de fleste studentene i sjiktet mellom «greit» til «viktig». Kun et fåtall av studentene stiller seg negative til undervisning på engelsk.

Veien videre – masterstudier og arbeidsliv for våre kandidater

Hva har skjedd med uteksaminerte BA-kandidater (totalt 120) siden 2007?

Via søk på enkeltkandidater i studentdatabasen har vi funnet følgende:

- Ingen videre utdanning ved UiO (49)
- Aktiv på master i kunsthistorie (27)
- Fullført master i kunsthistorie (16)
- Påbegynt, men ikke fullført master i kunsthistorie (4)
- Påbegynt eller ferdig med annen mastergrader (totalt 12: 8 museologi, 1 latin, 1 arkeologi/gjenstandskonservering, 1 Gender Studies, 1 Sosialantropologi)
- Påbegynt/fullført profesjonsstudium (1 psykologi, 1 lektorprogrammet i KSF)
- Påbegynt/fullført ny bachelor (10: 4 arkeologi og konservering, 1 sosialantropologi, 2 pedagogikk, 1 historie, 1 kulturhistorie, 1 tverrfaglig kjønnsstudier, stud.retn. sosialantropologi)

Uteksaminerte bachelorkandidater som er gått ut i jobb (5 av 22 respondenter) melder i vår spørreundersøkelse (vedlegg 4) at de jobber innenfor følgende bransjer:

1. kulturlivet (30,8%)
2. kunstinstitusjon (23,1%)
3. annet (23,1%)
4. kommunikasjon/forlag/media (15,4%)
5. Offentlig administrasjon (7,7%)

Studenter på bachelorstudiet (39 respondenter – Svarprosent: 30,2%) melder at de ønsker seg arbeid innenfor følgende bransjer (inntil tre alternativer):

1. Kunstinstitusjoner (76,9%)
2. kulturlivet (46,2%)
3. kommunikasjon/forlag/media (28,2%)
4. forskning (28,2%)
5. Undervisning (15,4%)
6. egen bedrift/private konsulenttenester (12,8%)
7. frivillige organisasjoner/interesseorganisasjoner (7,7%)
8. næringslivet (5,1%)
9. Annet/vet ikke (20,5%)

Det statistiske materialet er noe tynt i forhold til mengden studenter, men det er mulig å se en sammenheng mellom studentenes jobbønsker og den realitet som finnes blant våre uteksaminerte kandidater. Dette ser vi som en fordel ved studiet.

Vi ser at en vesentlig del av våre bachelorstudenter begynner på masterstudier etter fullført bachelorgrad. 35,8% av uteksaminerte bachelorstudenter er i dag aktive på, eller ferdige med, en mastergrad i kunsthistorie. Men det er også verdt å merke seg at av respondentene fra de uteksaminerte kandidatene meldte 31,8% at de begynte på et nytt laveregradsstudium. I svarene er det særlig to grunner som utpeker seg; ønske om mer arbeidsrelevant utdanning og at de ikke følte seg klare for et masterstudium.

Hele 43,6% av respondentene som er aktive bachelorstudenter melder at de vil gå videre med masterstudier, men det er også en relativt stor (20,5%) av del som mener studiet er en egen dannelsesreise, like mange vet ikke eller har ikke noen klar oppfatning av hva de vil gjøre senere. Kun 2,6% vil gå rett ut i jobb. Dette kan tyde på at bachelorgraden i kunsthistorie ikke ansees å være et arbeidsrelevant studium.

Læringsmiljø og studiekvalitet

Fagutvalget

Fagutvalget for kunsthistorie var i en lengre periode lite aktive, men har siden 2012/2013 økt aktivitetene betraktelig. Det skaper grunnlag for et godt læringsmiljø, både faglig og sosialt. Fagutvalget for kunsthistorie arrangerer Quiz-kvelder, omvisninger og fester. Studentene har et nå et eget tidsskrift «Paragone» og fagutvalget var med og arrangerte et arbeidslivsseminar med viktigheten av internasjonal kompetanse som tema, i 2013.

Læringsmiljø generelt

Kunsthistorie har stor aldersspredning i studentgruppen og dette kan være utfordrende for å oppnå en kullfølelse da den eldre/voksne delen av studentgruppen deltar lite i faglig-sosiale tiltak og kommer kun til undervisning. En god del respondenter i studentundersøkelsen for uteksaminerte studenter nevner ekskursjoner/reiseemner som positivt for studiemiljøet og tilhørighet. For å bedre undervisningen og styrke læringsmiljøet vil vi i større grad knytte ekskursjoner til undervisningen. PÅ KUN1001 og KUN1002 planlegges det dagsekskursjoner og på 2000 og 4000 nivå lengre ekskursjoner. Vi vil også i større grad knytte undervisning til våre sentre i utlandet.

Undervisning og egeninnsats

Fra studentevalueringen kan vi lese at nesten halvparten av våre studenter (48,7%) bruker 16-25 timer i uka på studier. Tatt i betraktning av at kun 28,2% av våre respondenter er deltidsstudenter, så kan det tyde på at våre studenter bruker for lite tid til studiene. Vi forventer at studentene bruker full arbeidsuke, 36-40 timer i uka, på sine studier, noe kun 5,1% av respondentene gjør. Her må vi både kommunisere bedre til våre studenter hva som kreves for å gjennomføre et studium og vi må sette i gang tiltak slik at vi stadig en stadig progresjon gjennom hele semesteret.

Lektorene som underviser på grunnnivå har gitt tilbakemelding på at de ser en nedgang i nye studenters ferdigheter hva gjelder akademisk skriving og tekstforståelse, og vi har satt inn tiltak her i gruppeundervisningen på 1. semesterstudiene.

I sine tilbakemeldinger er respondentene noe sprikende hva angår undervisningsformer. Størst andel (64,1%) oppgir forelesning som undervisningsformen de lærer mest av, og mange melder tilbake at de har god nytte av PodCast. Ikke først og fremst som en erstatning til forelesningen, men som et supplement. Samtidig etterlyser studenter nærere kontakt med foreleser og mer «hands-on» undervisning. Det er derfor noe overraskende at kun 15,4% av respondentene svarer at de lærer mest fra seminarundervisning.

Utfra kvalifikasjonsrammeverkets normer og studentens tilbakemeldinger mener vi at kunsthistorie har en god spredning av undervisningsformer som også korresponderer med studentens ønsker. Men det er rom for forbedringer her. I slik henseende vil f.eks. økt fokus på gruppepresentasjoner legge til rette for bedre studentstudiemiljø og progresjon.

Vurdering (eksamen og obligatoriske innleveringer)

I studentundersøkelsen svarer 74,4% at de har størst læringsutbytte av semesteroppgave. I svarene fra respondenten fremheves denne eksamensformen som den som gir størst mulighet til fordypning. Andre svarer at semesteroppgave styrer lesingen for mye og at man ikke leser hele pensum og derfor føler at skoleeksamen gir større utbytte. Samtidig ser vi at kun 20,5% av respondentene svarer at de har størst læringsutbytte av skoleeksamen. I kvalifikasjonsrammeverket står det at man skal ha en spredning av vurderingsformer, noe vi har. Selv om det er kostbart, pga antall studenter, har vi semesteroppgave på KUN1000 for å gi studentene skrivetrening og veiledning i første semester. De to store grunnemnene KUN1001 og KUN1002 har skoleeksamen og emnene på 2000-nivå har for det meste semesteroppgave eller hjemmeeksamen, og lite bruk av skoleeksamen.

Studietilbud (emner, bachelorløp)

80-gruppen (fordypningsgruppen) i kunsthistorie hadde en større revidering i 2010. Emnegruppen hadde til da bestått av 6 epokeemner à 10sp(KUN1010-1060)+ 20sp på 2000-nivå. Hele grunnivået ble endret til: KUN1000 – Introduksjon til kunsthistorie (10sp), KUN1001 som dekker antikken til renessanse (20sp), KUN1002 som dekker barokk til samtid (20sp) og KUN2001 – kunstteori og metode (10sp) + 20sp på 2000-nivå. Bakgrunnen for endringen var et behov for å kunne følge opp studentgruppen med kunnskap og ferdighetstrening i en «tretrinnsrakett», hvor vi legger et grunnlag på KUN1000 som det bygges videre på i KUN1001 og KUN1002, i tillegg til behovet for kunnskap innen teori og metode. Fordelingen på 3 periodeemner fremfor 6 skaper større sammenheng i forløpet. Der vi ser at vi fortsatt har en utfordring, er KUN2001 – kunsthistorisk teori og metode. Tilbakemeldingene fra respondentene i spørreundersøkelsen er at emnet er tungt og vanskelig å forstå. Studentene som eksplisitt nevner dette emnet ser ut til å ha mer å utsette på formidlingen av stoffet enn stoffet selv. Emnet har også høyere strykprosent og dårligere karaktersnitt enn emnene øvrig. Vi fikk i 2012 en ny examen facultatum (EXFAC03-KUN), hvor det gis 5 dobbelttimer med introduksjon til kunsthistorisk teori og metode. Håpet er at dette vil medføre at spranget til KUN2001 ikke blir så stort. I tillegg bør pensum på emnet revideres.

Emnetilbudet, altså hvilke temaer vi tilbyr undervisning i på 2000-nivå, har også vært oppe i studentevalueringene. Flere respondenter mener emneutvalget på 2000-nivå er for lite, mens tilsynsmentor mener vi har et bredt og godt emnetilbud. Sett i forhold til andre programmer med liknende studentomfang er studietilbudet stort. Noen studenter har gitt tilbakemelding på at de ønsker mer arbeidslivsrelevans. Dette er noe vi er oppmerksomme på og som et ledd har vi opprettet emnet KUN2250/4250 – Kunstmuseer og samlinger, et emne som også får gode tilbakemeldinger fra tilsynsmentor i rapporten for 2012/2013. Vi er også i gang med å opprette et praksisemne, men dette vil kun tilbys på masternivå. På bachelor er vi redd det vil være vanskeligere for studentene å oppnå tilstrekkelig med faglig fordypning i løpet av bachelorgraden dersom et praksisemne skal ta opp plass. Studenter på bachelorprogrammet har tidligere etterlyst en bacheloroppgave, det samme har en del av våre masterstudenter, som mener at en bacheloroppgave ville bidra til forberedelse for det å skrive en masteroppgave. Vi har også sett at studentene på master sliter med å gå fra 10 siders semesteroppgaver hvor tema og rammene er definerte, til å skrive en selvstendig masteroppgave på 60-80 sider. Vi opprettet derfor, etter vedtak i programråd, en bacheloroppgave (KUN3090) på 20 sp høsten 2013. Bacheloroppgaven er ikke obligatorisk da dette ville føre til en full læsning av 80-gruppen.

Halvparten av våre respondenter synes det er vanskelig å sette seg inn i oppbygningen av studiet. 80-gruppen i kunsthistorie er ganske klart definert, men 60 sp obligatoriske emner + 2 emner på 2000-nivå eller KUN3090. Ut fra respondentenes tilbakemeldinger kan det se ut til at det er 40-gruppen og de frie emnene som er utfordringen, og som gir studentene størst utfordring. Det ligger mange føringer fra fakultetet på hvilke terminologi vi skal bruke og hvordan vi kan formidle oppbyggingen av studieløpet. Men til tross for utfordringene som kan ligge i slike føringer/restriksjoner, bør det være mulig å ta noe av dette til etterretning og informere tydeligere. Et infomøte for 1. semesterstudentene om valg av 40-grupper, slik nevnt tidligere er forhåpentligvis et skritt i riktig retning.

Med tilsynssensor i ryggen konkluderer vi derfor med at studie- og emnetilbudet er godt, men at det er åpent for forbedringer når det gjelder samarbeid med arbeidslivet, samt å knytte ekskursjoner til undervisningen. Dette er dog tiltak som vanskeliggjøres av den akutte mangel på ansatte ved avdelingen for kunsthistorie. En annen utfordring er å få studentene til å ta imot de mange tilbud om opphold ved utenlandske universiteter og læresteder.

Tiltak

Tiltak vi allerede har satt i gang 2013/2014:

- Skrivetiltak, podCasting av forelesninger på grunnnivå
- Informasjonsmøte om valg av støttefag (40-grupper) og utveksling, innført høsten 2013 for førstesemesterstudenter
- Innføring av bacheloroppgave 20 sp

Tiltak vi vil vurdere:

- Ekskursjoner på grunnnivå, for å bedre studentmiljø og gi studentene muligheten til studier *in situ*
- egen semesterstartsbrosjyre til nye studenter (bachelor og master)
- sterkere anbefaling i valg av støttefag i bachelorgraden på nett
- tettere oppfølging av studenter fra programkonsulent, innkalling av alle bachelorstudenter som ikke følger progresjon

Konklusjon

Vi har i en lengere periode arbeidet med å forbedre bachelorprogrammet og programmet i dag, utfra NOKUTS krav, studentens tilbakemeldinger og tilsynssensors rapporter, er godt både strukturelt og innholdsmessig.

Det betyr ikke at det ikke er rom for forbedringer. Vi ser spesielt at studentene sliter med EXFAC03-KUN og KUN2001. Her har vi forbedringspotensial. Der vi har arbeidet mye med strukturen og innhold av det rent faglige, må vi kanskje nå se på utfordringen som ligger i å oppnå et godt læringsmiljø for en så stor og mangfoldig studentgruppe. Tettere administrativ oppfølging, felles arrangementer kan være et viktig bidrag, men vi må også klare å formidle hva de vil sitte igjen med ved å faktisk fullføre studiene sine.

Tall fra og egenvurdering av masterstudiet i kunsthistorie 2007-2013

Studiens læringsmål og måloppnåelse

Masterstudiet i kunsthistorie er et toårig studium på til sammen 120 studiepoeng, hvorav 80 studiepoeng er satt av til arbeid med masteroppgaven: prosjektskisse 10sp, framlegg 10sp og selve masteroppgaven 60sp. Studiet er organisert som et eget masterprogram. Anbefalt studieløp for masterstudentene er vedlagt slik som det er pr 27.03.2014 (vedlegg 5) på nettsidene til masterprogrammet: <http://www.uio.no/studier/program/kunsthistorie-master/oppbygging/>

Læringsmål – master

Med en mastergrad i kunsthistorie vil du:

- ha avansert kunnskap innenfor kunsthistorisk teori og metode og utvalgte temaer innenfor vestens kunsthistorie, fra antikken til samtid
- ha spesialisert kunsthistorisk innsikt innenfor et avgrenset område, enten verk-, kunstner- eller teoretisk orientert
- kunne bruke din kunnskap innen kunsthistorien til å ta for deg nye temaer innen kunsthistoriske forskningsfelt
- kunne formulere og besvare problemstillinger og sette disse i relasjon til kunsthistoriefagets egenart, samfunnsmessige, etiske, estetiske eller teoretiske sammenhenger.

- kunne analysere og forholde deg kritisk til kunsthistorisk kildemateriale og anvende dette til å danne egne problemstillinger og resonneringer
- kunne analysere og anvende kunsthistoriske teori og metode på en selvstendig måte i eget forskningsarbeid
- kunne bruke kunsthistoriske teorier og metoder, og i tillegg analysere og forholde seg kritisk til disse.

- kunne finne frem til og gjennomføre et selvstendig, avgrenset kunsthistorisk prosjekt, under veiledning, og kunne korrekt kildebruk og sitattekniikk, samt gjenstandsetikk der hvor dette er relevant.
- ha kunnskap om nyere kunsthistorisk teori og metoder, samt mestre en kritisk og analytisk tilgang til og anvendelse av disse.
- kunne gjennomføre avanserte prosjekter ved å bruke din kunnskap og ferdigheter på nye områder innenfor det kunsthistoriske forskningsfeltet
- kunne formidle et omfattende selvstendig forskningsarbeid skriftlig, muntlig og ved bruk av nyere medier, samt beherske kunstteoretiske begreper og fagterminologi
- kunne kommunisere kunsthistorisk forskningsmateriale, både i et kritisk fagfellesskap og til allmennheten
- kunne bidra til utvikling av kunsthistorisk empiri og teori innenfor et faglig fellesskap

Er studienes læringsmål formålstjenlige og godt formulert?

Ja, Læringsmålene ble oppdatert høsten 2013 og må sies å være formålstjenlige etter vårt syn. Uttrykksmessig er de en balansegang mellom å skulle kunne være administrativt gjenkjennelige for NOKUT/internasjonalt byråkrati, uttrykke faktisk faglig innhold i graden og kunne være en kilde til informasjon om studiet for potensielle studenter og arbeidsgivere for våre kandidater. Etter disse kravene mener vi de er så godt formulert som mulig.

Måloppnåelse – hvorvidt lykkes vi i å lære våre kandidater det vi sier vi skal lære dem?

Kandidater som fullfører masterstudiet må kunne sies å ha oppfylt kravene i læringsmålene. Utfordringen for oss må kunne sies å ha ligget i å rekruttere de dyktige og ambisiøse studentene videre fra bachelor og å få i utgangspunktet interesserte studenter gjennom masterstudiet. Vi har mer igjen for å undersøke grunner til frafall og grunner til suksess hos våre kandidater enn å dvele ved måloppnåelse.

Statistikk for masternivå

Tabell 1 – Opptakstall for perioden 2007-2013⁸

År	Ramme	Søknader	Kvalifiserte	1.prioritet	tilbud	Jasvar	Møtt
2013 ⁹	36	63	41	44	36	27	26
2012	36	74	48	63	35	29	29
2011	36	66	43	54	37	27	26
2010	36	54	41	39	32	28	27
2009	36	46	29	37	29	26	21
2008	36	51	31	44	31	26	24
2007	36	86	70	78	67	57	53

Kommentar til opptakstall:

Det er ikke å komme bort fra at vi sliter med rekrutteringen til masterprogrammet. Dette er kanskje ikke uventet om vi ser på det lave rekrutteringsgrunnlaget vi har fra eget bachelorprogram. Vi har en ramme på 36 studenter, men sliter med å få nok kvalifiserte søkere¹⁰. P.g.a UiOs reglementet for snittberegning og avrunning, ender vi også opp med studenter som legger mellom C og D. Erfaringsmessig sliter disse studentene mer med gjennomføringen.

⁸ Hentet fra FSstatistikk 27.03.2014, <http://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/sta/fs/statistikk/>

⁹ Hentet fra rapport FS101.001 «søkerliste» 26.03.2014

¹⁰ Med kvalifisert menes her at de dekker det faglige kravet og har et snitt på C

Gjennomføring og frafall underveis 2007-2013¹¹

Studieprogrammet har hatt 209 studenter (inkl overgangsstudenter) i perioden 2007-2013 på masterprogrammet. Studierettsstatus på studentene er pr. 18.02.2014.

Tabell 4 – studiekull og gjennomføring 2007-2013

Kull	Antall	Ikke startet	Inndratt/ sluttet	fullført	aktive	Forventet fullføring
2013 høst	27 (28)	1	0	0	27	100%
2012/2013	28 (29)	1	0	0	28	100%
2011/2012	27 (29)	2	6	10	11	77,8%
2010/2011	32 (33)	1	13	16	3	59,4%
2009/2010	24 (26)	2	9	14	1	62,5%
2008/2009	27 (30)	3	13	14 (51,8%)	0	
2007/2008 ¹²	44 (46)	2	14	30 (68,1%)	0	

Kommentarer til gjennomføring:

Bortsett fra høsten 2007/våren 2008, ligger vi noe under gjennomsnittet på fakultetet (ca 5 – 10% under) hva angår gjennomføringen av programmet.

Der bachelorstudentene har en tendens til å falle fra i sitt første år, er det motsatt tendens på master. Her er det fler som faller fra i sitt andre år og senere. Vi vil komme tilbake til mulige årsaker til dette senere i rapporten.

Av de 84 som har fullført har 37 gjennomført på normert tid (44%), 22 har fullført med et semester ekstra og 17 har fullført med to ekstra semester. I tillegg har 8 brukt 3 eller mer ekstra semestre (alle fra perioden høsten 2007-våren 10).

I perioden 2009-2013¹³ ser karakterfordelingen på masteroppgaven slik ut: karakter A: 23, B: 33, C:33, D:15, E:1 og F:1.

¹¹ Tall hentet fra rapport FS279.001, «semesterregistreringsopplysninger for studieprogramstudent» 26.03.2014

¹² Tallet er høyere da det inneholder overgangsstudenter fra AKK-programmer i tillegg til ordinært opptak

¹³ Hentet fra FS vurderingsenhet samlebilde, 28.03.2014. Bildet viser kun fordeling over en 5 årsperiode.

Studiepoengsproduksjon

Tabell 3- studiepoengsproduksjon i periode 2007-2013/14 i heltidsekvivalenter¹⁴

Studieår	studenter	SP/student	utveksling	permisjon	SP/student	HF-snitt
2013/(2014)	65,5	13,2	1,5	3,1	13,9	19,7
2012/2013	68,0	41,5	0,0	0,0	41,5	42,3
2011/2012	68,5	36,8	0,7	0,7	37,3	41,2
2010/2011	70,0	32,4	2,1	5,7	35,1	38,9
2009/2010	64,5	26,1	0	8,6	28,5	36,4
2008/2009	68,5	27,9	1,5	5,9	30,2	36,3
2007/2008	43,5	32,6	0	2,3	33,3	33,4

Kommentarer til studiepoengsproduksjon:

Ligger noe under snittet for HF, men de må tas i betraktning at nær 50% av masterstudentene er deltidsstudenter.

Internasjonalisering

Det er vanskelig å få riktig statistikk på utreise da vi kun finner de som reiser via egne instituttavtaler/erasmusavtaler i rapportene. Avtaler som ligger på HF eller UiO sentralt kommer ikke opp. Kun en student har vært på utveksling i perioden på våre egne avtaler; på internship ved Centre de Pompidou, Frankrike. Vi ser en økning i utreise for vår 14, hvor vi nå har en student på utveksling til Université de Renne II, Frankrike og i St. Andrews. I tillegg til utveksling har vi egne ekskursjonsemner. Men dette kan i liten grad regnes inn under internasjonalisering, i den forstand at oppholdene er korte, ofte ved de norske sentrene og med undervisning av våre egne faglærere. I perioden har 32 masterstudenter benyttet seg av våre ekskursjonsemner. Nær halvparten av respondentene mener at utvekslingstilbudet er tilstrekkelig, mens nesten 40 % mener det er uaktuelt for dem å reise ut.

Når det gjelder utreise ser vi de samme utfordringene som på bachelor, men også her ser vi nå en viss bedring. Et av tiltakene på master som ble arrangert i 2013 var et større arbeidslivsseminar med fokus på viktigheten av internasjonal kompetanse.

¹⁴ Tall hentet fra bokkula, 27.03.2014 <https://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/sta/fs/statistikk/bokkula/>

Nær alle respondenter i spørreundersøkelsen stiller seg positiv til undervisning på engelsk på emnene som tilbys her ved UiO.

Læringsmiljø og studiekvalitet

Gjennomføringstallene og studiepoengsproduksjonen har et klart forbedringspotensialet. Vi ligger ikke faretruende under fakultetssnittet, men om dette er et godt «salgsargument» er en annen sak, da fakultetet og sliter med gjennomføringen.

40,7 % av respondentene i spørreundersøkelsen (vedlegg 6)¹⁵ opplyser at de er deltidsstudenter. De fleste oppgir arbeid som hovedårsak, men også familie og sykdom nevnes som årsak. I realiteten er 48,5% av de 68 aktive masterstudentene vi har i dag registrert som deltidsstudenter¹⁶. Dette tallet er for høyt. All den tid vi er forpliktet til å innvilge nedsatt studieprogresjon, har vi ikke et eget deltidstilbud. Masterstudieløpet er lagt opp etter et normert studieløp og studenter med nedsatt progresjon må da på best mulig måte tilpasse studieløpet sitt etter hvilke semestre de obligatoriske emnene går. Det er heller ikke positivt med tanke på kullfølelse og det sosiale miljøet av så mange studenter følger et alternativt løp. Disse studentene får også en lenger periode hvor de kun skriver på masteroppgaven med lite kontakt med fagmiljøet.

Respondentene ønsker mer veiledning og tilbakemelding, de er noe sprikende i svar på eksamensformer, noen ønsker mer semesteroppgaver, andre mer hjemmeeksamen, men ingen ønsker skoleeksamen. De ønsker også et bredere emnetilbud, spesielt med tanke på å velge emner som støtter opp om masteroppgaven. Spørsmålet er om dette er et realistisk ønske, all den tid det i dag legges lite begrensninger på tema for masteroppgaven.

Flere respondenter savner tettere oppfølging i utformingen av masterprosjektet i første semester, samt mer informasjon om hva de ulike faglærerne har som forskningsområde. Prosjektskisseemnet KUN4010 har til nå vært gitt av en emneansvarlig lærer over 14 ganger og med en endelig eksamen bestående av innlevering av projektskisse og muntlig eksamen. Prosjektskissen bedømmes av emneansvarlig lærer + 1-2 andre faglærere. Tidligere tilbakemeldinger har vært at studenter blir frustrerte over at veileder ikke alltid er enige i den utformingen prosjektet har og at de må bruke en del tid på å revidere det opprinnelige prosjektet etter råd fra veileder. Dette er en utfordring vi allerede er klar over og som vi kommer tilbake til i avsnitt for tiltak.

Det ser ut til at vi klarer å «holde på» studentene all den tid de tar emner, men når de kun skriver på masteroppgaven sin er det mange vi mister kontakt med. Mange bruker ikke masterlesesalen, men skriver hjemme og tar i liten grad kontakt med veileder. Når nær 50% av studentmassen er deltidsstudenter betyr dette at en betydelig del av studentene «forsviner» fra UiO etter det første året. Dette er også noe vi har hatt fokus på og som vi kommer tilbake til under tiltak.

Fokus på arbeids- og samfunnsrelevans er og noe studentene savner. Av respondentene i masterundersøkelsen er det flere som savner fokus på hvilken kompetanse man stiller med som uteksaminert masterkandidat og fokus på

¹⁵ 27 av 68 masterstudenter svarte på undersøkelsen.

¹⁶ Hentet fra rapport FS729.001 28.03.2014

hvilke kompetanse som faktisk etterspørres i arbeidslivet. Også blant respondentene blant de uteksaminerte studentene (vedlegg 7)¹⁷ ble det etterlyst større arbeidslivsrelevans, da mer spesifikt gjennom praksis i studiet.

Blant de uteksaminerte respondentene opplyser 77,8% at de gikk ut i arbeid og av de i arbeid jobber 44,4% ved kunstinstitusjoner. 22,2% av respondenten svarer at de har startet det nytt studium. Studiene som velges er i stor grad fag som gir støtte til/bygger opp om mastergraden; som arkivkunnskap, museologi og kulturledelse.

En stor andel av respondentene utpeker skrivetrening, kritisk tenkning, evnen til å vurdere og analysere et gitt materiale, i tillegg til rent kunsthistorisk kunnskap som det de har hatt størst nytteverdi, både i arbeidslivet og videre studier.

Tiltak

Tiltak vi skal implementere mht. studiekvalitet:

- Revidering av KUN4010. Studentene følger felles undervisning 8 ganger første del av semesteret, etter innlevering av en kort prosjektskisse midtveis i semesteret fordeles studentene på veiledere som har en individuell veiledning, samt 2 gruppesamlinger med sin studentgruppe. Eksamen er innlevering av prosjektbeskrivelse som bedømmes av emneansvarlig lærer, veileder og evt fagleder. Det er to ting vi ønsker å oppnå med dette. Det ene er at den veileder som bistår utformingen av prosjektet er samme som skal veilede oppgaven. Det andre er at gruppene som dannes under utformingen av prosjektbeskrivelse kan videreføres og veileder kan ha gruppeveiledning gjennom oppgaveskrivingen, hvor studentene legger frem og diskuterer hverandres oppgaver. På denne måten håper vi å kunne gi studentene flere treffpunkter mens de skriver sin oppgave, både med veileder og sine medstudenter, i tillegg til at det kan bidra til fremdriften da man må stille med nytt materiale til gruppesamlingene. Denne revideringen vil vi implementere allerede fra høsten 2014.
- Det obligatoriske teori- og metodeemne KUN4030 som gis i første semester skal gis mer intensivt i første del av semester, med 2 forelesningsganger i uken, til sammen 14 ganger, slik at studentene på så tidlig tidspunkt som mulig har en oversikt over de teoretiske og metodiske innfallsvinkler de kan ha på sin masteroppgave. Denne endringen innføres også fra høsten 2014.
- I forlengelse av revideringene på KUN4010 og KUN4030, planlegger vi å foreta endringer på det obligatoriske fremleggingsseminaret KUN4020 som tas i nest siste semester. Tanken er at de skal levere et lengre manus en tidligere, 1 helt kapittel av oppgaven, evt 20-30 ferdige sider, og at man diskuterer hverandres oppgaver på heldagsseminarer. Fremleggingsseminaret i dag krever kortere manus og det er ingen krav til opponentkommentarer. Håpet er at dette vil gi studentene et litte «dytt» til å ha større deler av oppgaven ferdig semesteret før de leverer og at de får innspill fra medstudenter og faglærere, samtidig som de får innblikk i andres oppgaver.

¹⁷ 27 respondenter til sammen som svarte på spørreundersøkelsen

- For å følge opp punktet om behovet for synliggjøring av fagkompetansen på faget, planlegger vi å lage en velkomstbrosjyre til alle nye masterstudenter med opptak høsten 2014. I tillegg til informasjon om studiet og semesterstart vil vi ha et avsnitt om masteroppgaven, viktigheten av å bestemme seg for et område som tidlig som mulig og en kort presentasjon av faglærerne og deres fagområder. I tillegg planlegger vi å arrangere et mer uformelt sammenkomst, på kveldstid, første uken av undervisningen på KUN4010, hvor studentene får anledning til å møte faggruppen og sine medstudenter.

Planlagte tiltak for arbeidsrelevans:

- Paksisemne på masternivå, 20 sp hvor studentene velger innenfor et av tre retninger: kunstforvaltning, kunstformidling eller kuratering. Det skal opprettes avtaler med ulike museer og andre kunstinstitusjoner hvor studenten deltar i et arbeide/prosjekt på avtalestedet, men med teoriundervisning knyttet til området gitt av fagmiljøet på kunsthistorie. Emnets avsluttes med en rapport over prosjektet og den teori som er benyttet.
- Ansette en professor 2 fra museumssektoren
- Synliggjøring av kompetanse og samfunnets behov

Konklusjon:

Vi har i dag 36 plasser på masterprogrammet. Slik situasjonen er i dag er det i hovedsak 3 faktorer som er av konsekvens for videre drift og gjennomføring av studiet:

- Dårlig opptaksgrunnlag, altså for få søkere til plassene
- Mange deltidsstudenter
- Bemanningsutfordringer.

Den første faktoren gjør at vi i realiteten må ta opp studenter som ligger noe under opptakskriteriet på C. Den andre faktoren gir et dårligere studentmiljø og dårligere gjennomføring. Og den tredje faktoren gjør det vanskelig å opprettholde et godt undervisnings- og veiledningstilbud. Vi har i dag mange fagområder som en faglærer er alene om å dekke. Når disse får forskningstermin, og all den tid instituttet gikk gir midler til vikarbruk, kan vi ikke dekke det tilbudet vi har forespeilet studentene. I tillegg vil lærere i forskningstermin ikke kunne påta seg nye veiledningsforhold. Konsekvensen, som vel ikke er unik for dette faget, er at dyktige forskere til stadighet blir tatt ut av undervisning- og veiledningssammenheng på grunn av forskningsterminer og frikjøp til prosjekter. Dette gagnar oss som forskningsinstitusjon, men dessverre ikke i stor nok grad som undervisningsinstitusjon.

Når det gjelder å øke opptaksgrunnlaget til master er det i stor grad to ting som kan bedre dette;

- Økt gjennomføring på bachelorprogrammet
- Økt profilering på hva vi på masterprogrammet i kunsthistorie ved UiO er spesielt dyktige på.

Men, når det gjelder det siste punktet er utfordringen som nevnt over. Grunnet dårlig bemanning og at 5 avganger på 5 år ikke er blitt erstattet av nytilsetninger, er vi svært sårbare når det gjelder å opprettholde en variert og forskningsbasert undervisning. Gjeldende praksis har til nå vært å tildele forskningsterminer uten å ta hensyn til undervisningssituasjonen. For å sikre at det alltid vil være kompetente lærerkrefter på tilstede i undervisningen planlegges det nå tiltak på instituttnivå som innebærer at søknad om forskningsterminer vil bli sett i sammenheng med undervisningsbehov.

Til tross for utfordringene vi har, må vi også si at vi etter en gjennomgripende gjennomgang av programmet ikke har noe som er kritisk problematisk, og vi har iverksatt og planlegger tiltak som skal imøtekomme de største utfordringene vi ser på det nåværende tidspunkt. Vi kan således konkludere at vi, til tross for våres kritiske bemanningssituasjon klarer å opprettholde et godt og forsvarlig utdanningstilbud, samtidig med at vi må arbeide videre med den utfordring det er å synliggjøre de allerede gode kvaliteter ved programmet slik at vi fremstår som et attraktivt fag også for faglig ambisiøse studenter.